

CASELLS I MATAS, Josep

Déu a les ones. Les ràdios catòliques i ecumèniques a l'Europa llatina

Barcelona: Editorial Mediterrània, 1999

Dissortadament, la bibliografia existent en el nostre país sobre comunicació religiosa és molt limitada, per raons que no m'explico atès el paper social i cultural de la religió en les seves diferents perspectives. Tampoc no tinc constància que, acadèmicament, sigui una matèria gaire tractada.

La meua opinió és que, amb independència de la posició que hom adopti davant de la religió, des del punt de vista comunicatiu és una realitat palesa, i, en ocasions, molt dubtosament enfocada, com és el cas de la COPE.

Per tal raó crec que és oportú fer-se aquí ressò del llibre objecte d'aquesta revisió, que correspon a la tesi doctoral que l'autor va presentar a la nostra Facultat, la qual fou dirigida pel recordat Llorenç Gomis.

El llibre tracta de les emissores de ràdio vinculades a l'Església Catòlica existents a Espanya, Portugal, França i Itàlia, incloent-hi la Ràdio Vaticana. N'exclou les emissores protestants i els programes religiosos de les emissores de titularitat pública o privada. Distingeix entre ràdio pietosa, identitària i fronterera.

El treball consta de les parts següents:

1) Perspectiva històrico-descriptiva, amb especial referència a la desregulació; 2) Perspectiva tecnològica i l'impacte dels avenços en aquest camp; 3) Perspectiva organitzativa i econòmica, incloent-hi el sistema de finançament; 4) Perspectiva ideològica i política.

Assenyalat que, en general, una característica rellevant és la disparitat de criteris sobre la concepció i el contingut del mitjà, amb una forta incidència del procés de desregulació. Juntament amb la

política aplicada per Joan Pau II en el sentit que l'Església disposi de mitjans de comunicació propis. Tenint naturalment en compte l'impacte de les noves tecnologies i els canvis en el sistema de finançament.

Pel que fa a l'acceptació de la publicitat, indica que en les ràdios fronteres és admesa, de manera restringida en les identitàries, i absent en les pietoses.

En alguns aspectes fa unes remarques de tipus ideològic, que en aquest camp em semblen rellevants, però que no entren de ple en l'enfocament que fa en el seu treball. Concretament, en el cas de la COPE (la tesi data de finals dels noranta), indica que és una ràdio clarament comercial, que ha reduït considerablement la seva programació religiosa. Es dona una contradicció entre l'ideari religiós i els seus continguts informatius i d'opinió.

En les conclusions, entre altres coses, afirma: «Les ràdios catòliques i ecumèniques sota dominació episcopal, principalment les de tipus pietós i identitària, pateixen les conseqüències de la percepció negativa que tenen de la institució eclesial sectors considerables de població dels països d'Europa llatina. Una major autonomia d'aquestes emissores i cadenes respecte de la jerarquia eclesiàstica milloraria la seva imatge i, probablement, la seva acceptació per part de l'opinió pública».

Crec que aquest fragment és suficient per situar-se davant d'aquesta qüestió. En tot cas, el llibre constitueix una aportació valuosa en aquest camp.

Manuel Parés i Maicas